

**Директору НЕНЦ
В.В. Вербицькому
методиста в/к
Т.Д. Радченко**

**Аналітична доповідна
про проведення XI Всеукраїнського експедиційно-польового збору
команд юних екологів**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.12.2016 р. №1626 «Про затвердження плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2017 рік (за основними напрямками позашкільної освіти) та плану семінарів-практикумів для педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів на 2017 рік», листа Міністерства освіти і науки України від 04.05.2017р. № 3-331 «Про проведення Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів», наказу Міністерства освіти і науки України від 17.05.2013р. № 545 «Про затвердження Положення про Всеукраїнські експедиційно-польові збори команд юних екологів і натуралістів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.06.2013р. за № 838/23370, Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді спільно з Тернопільським обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді з 7 по 9 червня 2017 року в Тернопільській області на базі Національного природного парку «Кременецькі гори» був проведений XI Всеукраїнський експедиційно-польовий збір команд юних екологів.

Його учасниками є 15 команд з різних областей України: Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької, та Чернігівської, а саме:

- учасники команди юних екологів Вінницької області Голованова Єлизавета та Коберник Богдан, вихованці гуртка «Екологія землі» Вінницької обласної станції юних натуралістів.
- учасники команди юних екологів Дніпропетровської області Готвянська Каріна та Крутоус Антон, вихованці гуртка «Юні екологи» комунального позашкільного навчального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Дніпровської районної ради Дніпропетровської області»;
- учасники команди юних екологів Донецької області Сагай Анастасія та Соколова Ольга, вихованки гуртка «Юні екологи» Донецького обласного еколого-натуралістичного центру;
- учасники команди юних екологів Закарпатської області Тихоновська Катерина та Хоменко Ксенія, вихованки гуртка «Основи біоетики» Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;

- учасники команди юних екологів Запорізької області Кільова Ольга та Демченко Катерина, вихованки гуртка «Біологія людини» комунального закладу «Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Запорізької обласної ради.
- учасники команди юних екологів Івано-Франківської області Білусяк Діана та Стефанчук Володимира, учениці 8 класу Кричківського навчально-виховного комплексу Богородчанської районної ради Івано-Франківської області;
- учасники команди юних екологів Кіровоградської області Бачковська Ірина та Вознесенська Олена, вихованки гуртка «Юні лісівники-дендрологи» Комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;
- учасники команди юних екологів Львівської області Баран Юлія та Крисова Аліна, вихованки гуртка «Юні друзі природи» комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;
- учасники команди юних екологів Полтавської області Колотій Михайло та Тищенко Дмитро, вихованці очно-заочної біологічної школи Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді;
- учасники команди юних екологів Рівненської області Довгалюк Олександра та Сергеева Ольга, вихованки гуртка «GLOBE – спостерігаючи вивчаємо» комунального закладу «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради;
- учасник команди юних екологів Сумської області Канівець Дарина та Шаркова Катерина, вихованки гуртка «Географ-науковець» Охтирського міського центру позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді Сумської області;
- учасники команди юних екологів Тернопільської області Демчук Альбіна та Фира Катерина, учениці 8 класу Васьковецької загальноосвітньої школи I-II ступенів Шумського району Тернопільської області.
- учасники команди юних екологів Хмельницької області Пундик Софія та Струсевич Валерія, вихованки гуртка «Юні екологи» Хмельницького обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді;
- учасники команди юних екологів Чернівецької області Шалер Ірина та Баб'юк Максим, вихованці гуртка «Юні ботаніки» комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;
- учасники команди юних екологів Чернігівської області Пінчук Анна та Шевченко Анна, вихованки гуртка «Юні садівники» комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів».

Урочисте відкриття заходу відбулося в Тернолілльському краєзнавчому музеї, де учасників привітали заступник голови Тернопільської обласної ради Крупа Любомир Левкович, заступник начальника управління освіти і

науки Тернопільської обласної державної адміністрації Зварич Ганна Володимирівна, заступник начальника управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації - начальник відділу екологічної безпеки Панчук Олександр Петрович, завідувач відділом еколог та охорони природи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, методист вищої категорії Радченко Тамара Дмитрівна та директор Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Герц Іван Іванович.

Доброзичливий настрій створювали художні колективи комунального закладу Тернопільської міської ради «Центр творчості дітей та юнацтва»: зразковий театр пісні «Мікст» (керівник Бурміцька Леся Теодозіївна), «народний театр пісні «Співаночка» (керівник Стельмашук Людмила Миколаївна).

Для успішного проведення XI Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів було створено оргкомітет в складі:

1. Зварич Ганна Володимирівна, заступник начальника управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації – голова оргкомітету.

2. Герц Іван Іванович, директор Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – заступник голови оргкомітету.

3. Боровська Тетяна Федорівна, головний спеціаліст відділу дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти та виховної роботи управління освіти і науки облдержадміністрації – член оргкомітету

4. Штогрин Микола Олександрович, директор Національного природного парку «Кременецькі гори» – член оргкомітету

5. Копистинська Ольга Львівна, головний бухгалтер Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – член оргкомітету.

6. Кухарський Андрій Любомирович, заступник директора з АГЧ Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – член оргкомітету.

7. Ломакович Афанасій Миколайович, ректор Кременецької обласної гуманітарно-педагогічна академія ім. Т. Шевченка – член оргкомітету.

8. Миханчук Світлана Миколаївна, директор Центру творчості дітей та юнацтва Тернопільської міської ради – член оргкомітету.

9. Похилик Ольга Петрівна, начальник управління освіти і науки Тернопільської міської ради – член оргкомітету.

10. Костюк Степан Володимирович, директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею – член оргкомітету.

З метою якісного оцінювання результативності команд відповідно до запропонованих заходів було створено журі в складі:

1. Радченко Тамара Дмитрівна, завідувач відділу екології та охорони природи Національного еколого-натуралістичного центру Міністерства освіти і науки України – голова журі.

2. Кухарська Тетяна Анатоліївна, заступник директора з навчальної роботи Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – секретар журі.

3. Янковська Любов Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоєкології та методики викладання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – член журі.

4. Тимошенко Оксана Любомирівна, начальник відділу екологічної освіти Національного природного парку «Кременецькі гори» – член журі.

5. Синиця Галина Богданівна, головний спеціаліст управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА – член журі

У рамках програми збору команди-учасниці презентували дослідницькі роботи з екології за темою: «Екологічна ситуація вашого місця проживання: проблеми та шляхи їх вирішення» та представили на конкурс фотороботи за цією ж темою.

Традиційно юні екологи з Вінницької, Дніпропетровської та Полтавської областей під час виступів-перезентацій познайомили учасників з експедиціями, походами, екскурсіями, що були проведені в області за рік від попереднього збору. Подібна інформація завжди корисна, вона вимальовує загальну ситуацію з виїзними формами екологічної освіти і виховання, що в умовах відсутності подібної інформації у річних звітах обласних центрів є вкрай необхідним.

Крім цього представники кожної команди розповіли про проведені наукові дослідження, спрямовані на вивчення екологічної ситуації в рідному місті, селі, області. Юних екологів непокоять проблеми зі станом довкілля в країні в цілому та ті, що виникли на малій батьківщині Так юні екологи Закарпаття відстежували вплив автотранспорту на якість повітря в місті Ужгород; про дослідження стану води малих річок розповіли юннати Чернівецької, Чернігівської та Сумської областей, проблеми утилізації сміття, збереження чистоти водойм та природи рідного краю в цілому – школярі Полтавської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської областей. Юні екологи Вінницької Дніпропетровської, Тернопільської, і Хмельницької областей зосередили увагу на проблемі збереження біологічного різноманіття в антропогенному ландшафті та на природоохоронних територіях. А юні екологи з Донецької і Кіровоградської областей простежили вплив антропогенних чинників на урбанізовану флору міст. Найкращим проектом-презентацією за темою: «Екологічна ситуація вашого місця проживання: проблеми та шляхи їх вирішення» було визнано – захист команди Запорізької області (I місце); Вінницької, Полтавської, Тернопільської (II місце); Дніпропетровської, Кіровоградської, Львівської областей (III місце).

Згадані вище проблеми в основному були зафіксовані і представлені у фотороботах команд, що була розміщена у фойє краєзнавчого музею. Найкращими за темою фотоконкурсу: «Екологічна ситуація вашого місця проживання: проблеми та шляхи їх вирішення» було визнано роботу юних екологів Львівської області (I місце); Вінницької, Чернівецької, Чернігівської (II місце); Рівненської, Хмельницької, Сумської областей (III місце).

Другий день збору юні екологи провели у Національному природному парку «Кременецькі гори». В головному офісі парку відбулася зустріч з директором Національного природного парку «Кременецькі гори». Штогриною Миколом Олександровичем, з привітальним словом до учасників Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів звернувся також Стефанський Володимир Ананійович – голова Кременецької районної ради.

У рамках збору під керівництвом працівників НПП «Кременецькі гори» учасниками заходу проведені комплексні наукові дослідження (з виконанням практичних завдань) біологічного різноманіття Національного природного парку «Кременецькі гори», польовий практикум за темою: «Моделювання екологічної ситуації в навколишньому середовищі та прогнозування її змін» за трьома модулями: «Абіотичні фактори та їх вплив на екосистему», «Біотичні фактори та їх роль в екосистемі» та «Людина і природа»; проведені навчальні екскурсії в геоморфологічне утворення, геологічну пам'ятку природи місцевого значення «Скелі Словацького», що знаходиться в урочищі «Кременець», геологічне відслонення Кременецьких гір та екологічною стежкою «Національний природний парк «Кременецькі гори». На маршрутах Національного парку з юними екологами працювали його співробітники:

- Курницький Віталій Іванович, головний природознавець, заступник директора Національного природного парку «Кременецькі гори»,
- Тимошенко Оксані Любомирівні, начальнику відділу екологічної освіти Національного природного парку «Кременецькі гори»,
- Штогун Андрій Олександрович, старший науковий співробітник відділу науки Національного природного парку «Кременецькі гори»,
- Троцюк Мирослав Антонович, провідний інженер з охорони тваринного світу Національного природного парку «Кременецькі гори»,
- Довганюк Ірина Ярославівна, молодший науковий співробітник відділу науки Національного природного парку «Кременецькі гори»,
- Голуб Юлія Володимирівна, провідний фахівець з туризму Національного природного парку «Кременецькі гори».

Після проведених досліджень учасникам збору було поставлене завдання: отриману від вчених під час екскурсій інформацію та зроблені на маршрутах фото оформити у вигляді командних презентацій та представити їх журі. За таким складним завданням екологи працювали у бібліотеці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Кращі презентації та знання під час захисту польового практикуму продемонстрували команди Запорізької, Рівненської та Донецької областей (I місце по кожному з 3-х модулів відповідно); Закарпатської, Кіровоградської, Сумської (II місце по кожному з 3-х модулів відповідно); Львівської Івано-Франківської, Вінницької областей (III місце по кожному з 3-х модулів відповідно).

У загальнокомандному заліку за усіма номінаціями (фотороботи, презентація екологічного проекту та польовий практикум за модулями) кращими визнані команди Запорізької, Львівської, Вінницької, Кіровоградської, Сумської, Рівненської та Тернопільської областей.

Кожна команда-переможець у загальнокомандному заліку Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів відповідно до Наказу НЕНЦ від 9.06.2017 р. №58/1 була нагороджена Дипломом від Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді Міністерства освіти і науки України та її члени отримали подарунки від Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді:

I місце – павербанк (2 шт.)

- Учасники команди юних екологів Запорізької області Кільова Ольга та Демченко Катерина, вихованки гуртка «Біологія людини» комунального закладу «Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Запорізької обласної ради.

II місце – комп'ютерна безпроводова (радіо) мишка (4 шт.):

- Учасники команди юних екологів Львівської області Баран Юлія та Крисова Аліна, вихованки гуртка «Юні друзі природи комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;

- Учасники команди юних екологів Вінницької області Голованова Єлизавета та Коберник Богдан, вихованці гуртка «Екологія землі» Вінницької обласної станції юних натуралістів ;

III - місце комп'ютерна безпроводова (радіо) мишка (8 шт.):

- Учасники команди юних екологів Кіровоградської області Бачковська Ірина та Вознесенська Олена, вихованки гуртка «Юні лісівники-дендрологи» Комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;

- Учасники команди юних екологів Сумської області Канівець Дарина та Шаркова Катерина, вихованки гуртка «Географ-науковець» Охтирського міського центру позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді Сумської області;

- Учасники команди юних екологів Рівненської області Довгальок Олександра, та Сергеева Ольга, вихованки гуртка «GLOBE – спостерігаючи вивчаємо» комунального закладу «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради;

- Учасники команди юних екологів Тернопільської області Демчук Альбіна та Фиру Катерина, учениці 8 класу Васьковецької загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів Шумського району Тернопільської області.

Усі педагоги- учасникт збору з областей отримали Сертифікати педагога-учасника польового екологічного практикуму «Моделювання екологічної ситуації в навколишньому середовищі та прогнозування її змін», проведеного в рамках Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів, за підписами В.В. Вербицького, директора Національного еколого-натуралістичного центру Міністерства освіти і науки України, О.З. Хоми, начальника управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації, М.О. Штогриня, директора Національного природного парку «Кременецькі гори».

Кожній команді була вручена папка з робочими матеріалами: програму збору, «Робочий зошит учасника ХІ Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів», буклети про Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді та м. Тернопіль. Усі матеріали були використані під час пізнавальних екскурсій в НПП «Кременецькі гори», на замкову гору «Бона» в м. Кременець, під час ознайомлення з виставковими комплексами Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді та цікавих пізнавальних екскурсій по вечірньому Тернополю, які проводили співробітники обласного центру.

Події, що відбувалися під час ХІ Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів, відслідковували кореспонденти та фотокореспонденти газети «День» та кореспонденти Тернопільського телебачення.

Під час закриття збору було оголошено та вручено сертифікат на право проведення ХІІ Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів у 2018ь році Івано-франківському обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді.

За підсумками ХІ Всеукраїнського експедиційно-польового збору команд юних екологів був підготовлений наказ № 58/1 від 09.06 2017 р.

Методист в/к

Т.Д. Радченко